

Policy för valfrihet och konkurrens

Syfte

De kommunala tjänsterna ska präglas av hög effektivitet och god kvalitet. Håbo kommuns arbete med valfrihet och konkurrens syftar till att skapa mångfald och valmöjligheter, stimulera entreprenörskap och effektivisera verksamheten. Detta kan ske genom att den kommunala verksamheten prövas i konkurrens, men lika viktigt är att valmöjligheterna inom egenregiverksamheten utvecklas.

Olika former av konkurrensprövning

Konkurrensprövning av kommunal verksamhet sker huvudsakligen genom;

- *kundvalssystem* med stöd av skollagen där brukarna får välja mellan ett antal godkända leverantörer.
- *traditionell upphandling* där kommunen efter ett upphandlingsförfarande köper varor eller platser och tjänster från en eller flera leverantörer.

Eftersom kommunens mål är att öka valfriheten bör i första hand kundvalssystem användas. I takt med att ny lagstiftning utvecklas som möjliggör konkurrens genom kundvalssystem i andra verksamheter än de som styrs av skollagen ska kommunen verka för att sådana system utvecklas.

Avknoppning

Avknoppning är inte en juridisk term men innebär att en anställd tar över en kommunal verksamhet och driver den i privat regi. Detta kan göras utan föregående upphandlingsförfarande inom ramen för ett kundvalssystem som utvecklats med stöd av skollagen. I takt med att lagstiftningen utvecklas kommer ytterligare möjligheter att ges. För övriga verksamheter gäller lagen om offentlig upphandling (LOU). En förutsättning för avknoppning är då att anbudet från den anställdes företag vinner i upphandlingen.

Nämnderna har ett ansvar att stimulera stödja de medarbetare som visat intresse för avknoppning. Exempelvis kan detta ske genom utbildningsinsatser och möjlighet till tjänstledighet eller omplacering i samband med anbudsgivning för att undvika att jäv uppstår.

Vad ska prövas i konkurrens

Det är nämnderna som inom ramen för sitt budgetansvar beslutar om vilken verksamhet som ska konkurrensutsättas genom upphandling eller kundvalssystem. Inriktningen ska vara att all verksamhet som kan effektiviseras genom konkurrens ska omfattas, med undantag av myndighetsutövning, strategiska funktioner och vad som enligt lag eller förordning måste utföras av kommunen.

I samband med utbyggnad av den kommunala verksamheten ska alternativa utförare alltid övervägas.

Principiellt viktiga frågor ska behandlas av kommunfullmäktige.

När ska verksamheten prövas i konkurrens

Ansvar för arbetet med att öka valfriheten genom att utveckla egenregiverksamheten

HÅBO KOMMUN

Kommunfullmäktige

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum

2008-04-28

KF § 40

Dnr KS 2008/27

(forts.)

och att konkurrenspröva verksamheten ligger på nämnderna. Varje nämnd ska ha en treårig plan över vilka verksamheter som ska prövas i konkurrens och hur valfriheten i egenregiverksamheten ska utvecklas. Planen ska revideras årligen och följas upp i samband med delårsbokslut och bokslut. Genom utmaningsrätten kan nämndens planering komma att påverkas. Av Håbo kommuns regler för utmaningsrätt, dnr KS 2007/42, framgår att nämnderna skyndsamt ska pröva om en utmaning ska leda till en upphandling.

Regler för konkurrensprövning

Mångfald

Eftersom ett syfte är att öka valfriheten och mångfalden får inte några nya monopol bildas i kommunens kärnverksamheter. Mindre företags möjligheter att agera inom den kommunalt finansierade verksamheten ska värnas.

Konkurrensneutralitet

Garanteras i upphandlingar samt i utformningen av ersättningsmodeller och pengsystem. Upphandlingar i samband med egenregianbud ska organiseras så att det säkerställs att inte egenregin särbehandlas.

Information

Inför verksamhetsövergång eller en upphandling ska en plan upprättas som visar hur verksamhetens brukare, medarbetare och fackliga företrädare ska informeras.

Försäljning av kommunala tillgångar

Kommunala tillgångar exempelvis i form av lokaler, mark, inventarier och goodwill kan överlåtas till en anställd i samband med avknoppning eller till annan privat entreprenör vid verksamhetsövergång. Detta ska ske på marknadsmässiga villkor. När en nämnd beslutar om att en verksamhet inte ska drivas i egen regi ska detta offentliggöras så att olika intressenter kan anmäla sitt intresse.

Vid försäljning av inventarier bör nämnden anlita en av Handelskammaren utsedd värderingsman för prissättningen samt upprätta en inventarieförteckning.

Ansvarig nämnd beslutar om en verksamhet ska övergå i alternativ drift. Vid försäljning av fasta tillgångar fattas beslutet av kommunstyrelsen.

Val av utförare vid nybyggnation

I det fall kommunen verkar för att externt företag ska köpa mark av kommunen, i syfte att investera och bygga för att driva kommunalt finansierad verksamhet inom ramen för ett kundvalssystem, ska detta offentliggöras så att alternativa intressenter kan anmäla sitt intresse. Vid intresse från flera aktörer i samband med nyproduktion ska kvalitetssystem, profil och uppföljningsmodell tillmätas betydelse, liksom att mångfalden ökar och att det är en för området lämplig inriktning på verksamheten.

(forts.)

Beslut om att genomföra upphandling

Inför beslut om att genomföra konkurrensprövning ska en bedömning göras av de förväntade kostnaderna för att driva verksamheten på entreprenad givet vald kvalitetsnivå. Detta ska jämföras med kostnaderna för egenregiverksamheten, där även overheadkostnader ska beaktas. Syftet är att skapa ett underlag för att bedöma om konkurrensprövningen bör genomföras. Så få upphandlingar som möjligt bör avbrytas på grund av att anbudet blivit alltför höga. Vidare ges en bild av om nämnden har råd med de kvalitetskrav som uppställts.

I detta steg ingår att göra en bedömning av kommunens eventuella omställningskostnader i samband med en verksamhetsövergång samt en bedömning av kostnaderna för att genomföra själva upphandlingen.

Egenregianbud

Nämnden beslutar om verksamheten ska ges möjlighet att lämna ett egenregianbud. Om ett egenregianbud vinner upphandlingen skall denna formellt avbrytas och en intraprenad bildas. Intraprenaden ska drivas på villkor som liknar det privata företaget. Klarar intraprenaden inte av att uppfylla avtalet ska nämnden i normalfallet göra en ny upphandling. Vid en utvärdering av inkomna anbud ska tas hänsyn till möjligheterna till avdrag för mervärdesskatt.

Uppföljning och utveckling

Kommunen bär det yttersta ansvaret för all kommunalt finansierad verksamhet. Nämnden ansvarar för att följa upp verksamhet i privat liksom egen regi. Av förfrågningsunderlagen ska framgå vad som anses viktigt med avseende på kvalitet och kvalitetsutveckling, hur uppföljning ska ske och att rutiner för klagomålshantering ska finnas. Utformningen av kraven på uppföljning och rapportering får inte utgöra oskäligen hinder för mindre företag att konkurrera eller innebära att större koncerner inte kan arbeta enligt sina interna rutiner.

Jäv

Frågan om jäv regleras av kommunallagen. Den som berörs av ett upphandlingsärende får inte delta i dess handläggning.

Personalfrågor

Kommunen ska vid konkurrensutsättning verka för att berörd personal erbjuds möjlighet till anställning hos övertagande företag. Om ett privat företag tar över driften tillämpas reglerna om verksamhetsövergång i 6 § i lagen om anställningsskydd och anställningsavtalen övergår automatiskt till den nya utföraren. Av upphandlingsunderlaget och det slutliga avtalet ska framgå att reglerna om verksamhetsövergång tillämpas.

En anställd har rätt att behålla sin anställning i Håbo kommun. Om så önskas ska, inom skäligen tid från det att information lämnats om verksamhetsövergången, detta anmälas till arbetsgivarerna. Eventuell övertalighet hanteras då enligt lagar och avtal.

För att underlätta för anställda att pröva anställning hos en ny huvudman, i samband med verksamhetsövergång, erbjuds de anställda tjänstledighet från den kommunala

HÅBO KOMMUN

Kommunfullmäktige

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum

2008-04-28

KF § 40

Dnr KS 2008/27

(forts.)

anställningen under 12 månader. Vill någon avbryta tjänstledigheten ska kommunen meddelas minst en månad innan återgången. Rättigheten omfattar inte anställd som övergår till att driva verksamheten i eget företag.

I samband med konkurrensprövning ska en plan för förhandling och samverkan enligt medbestämmandelagen och arbetsmiljölagen upprättas i samråd med personalavdelningen.

Beslutsunderlag

1. Tjänsteskrivelse 2008-03-06.
2. Arbetsutskottets förslag till beslut, 2008-04-14, § 62.
3. Kommunstyrelsens förslag till beslut 2008-04-14, § 66.

Styrelsen tillstyrker redovisat förslag.

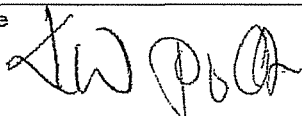
Kommunfullmäktiges beslut

1. Fullmäktige beslutar anta förslaget till policy för valfrihet och konkurrens.
2. Fullmäktige beslutar uppdra till nämnderna att redovisa 3-åriga planer över arbetet för valfrihet och konkurrens. Planerna ska redovisas till fullmäktige i samband med nämndernas redovisning av respektive internbudget.

Beslutsexpediering:

Ekonomi- och IT-chef
Samtliga nämnder

Justerare

Exp. 2008-05-14

Utdragsbestyrkande

Hidnr 2008.949